

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Kas atsitiko, tėve, kad šiandien tu apsišverksi?

—Kaip neverkti. Maikie, kad svietas toks ištirkęs ir eina vis labiau ištirkyn.

—Kalbi, tėve, kaip sena daktatka.

—Argi tu, Maikie, nematai, kas darosi ant žemės, kad nenori man tikėt?

—O kas gi darosi?

—Po visą svietą, vaikie, didžiausi neparėkai. Vienur svietas buntavo prieš valdžią, kitur prieš bažnyčią ir Dievą. Vietomis jau ir valdžia subliudijo. Vė. Meksikoje ji uždarinėja bažnyčias ir kunigus sodina dželon. Amerikoje irgi eina prie to.

—Čia jau neleidžia kunigams vynu nusipirkti del altoriaus. O be vynu, vaikie, kokios gali but mišios?

—Na, o kam tas vynuas reikalingas prie mišių?

—Argi tu, Maikie, nežinai, kam vynuas reikalingas? Juk tai Kristaus kraujas. Kada Kristus mirė, tai jis paliko savo kraują žmonėms gerti. Užtai kunigai ir turi prie mišių jį gerti.

—Aš to nesuprantu, tėve, kaip tai vynuas gali but Kristaus kraujas. Vyną žmonės daro iš vynuogų ir geria del pasilinksminimo, o kraują civilizuoti žmonės niekur negeria. Tik laukiniai kanibalai, kurie valgo žmogieną, gali gerti žmogaus kraują.

—Kunigai gi nėra kanibalai, tai kaipgi jie galėtų gerti kraują, ir prie to da Kristaus kraują, kuris turėtų but jiems šventas.

—Užtai gi, Maikie, jie ir geria jį, kad jis šventas.

—Aš to negaliu suprasti, tėve. Man tas išrodo baisiai žiauru, kraugeriska, nežmoniška. Argi tu gertum, tėve, kraują tokio žmogaus, kuri tu labai myli ir garbini?

—Bet kunigai, vaikie, geria ne tikrą Kristaus kraują: jie geria bažnytinį vynu.

—O kuo bažnytinis vynu skiriasi nuo nebažnytinio vynu? Ar jis ne iš tų pačių vynuogų padarytas? Ar jis ne taip pat veikia?

—Jes, Maikie, padaryti, tai jis yra padarytas taip pat, kaip ir kitas vynu.

—Tai kodėl tu vadini jį "Kristaus krauju", tėve?

—Aš nežinau, vaikie. Aš mislinu, kad žmonės vadina jį Kristaus krauju dėlto, kad Kristus paskutinėje večerijoje davė apaštalams išsigerti iš pasakė, kad tai jo kraujas. Taigi ir kunigai išsigeria prie mišių, paminėdami šią večeriją.

—Gera, tėve, jeigu jau kunigai nori palaikyti tą tradiciją, tai kodėl jie negali iš tušios taurės patraukti? Kam butinai reikia pripildyti ją geru, svaiginančiu vynu? Juk gerą taurę tokio vynu išsitraukęs kunigas gali da ir pasigerti. Taigi valdžia gerai ir daro, kad draudžia jiems svaiginantį vynu prie altoriaus vartoti.

—Tu, Maikie, nesupranti bažnytinio parėtko, užtai tu taip ir kalbi. Bet man, katalikui, tas visai kitaip išrodo. Kaip musų kunigėlis pasakė andai per pamokslą, kad nekatalikiška valdžia draudžia pirkti bažnytinį vynu, tai aš net apsišverkiu. Parėjęs namo pastanavijau nors ruginės padaryti kokią kvorčią, ir nunešti jam. Pasiskolė nau tris dolerius, nusipirkau cystų rugių, pridėjau razinkų, ir pradėjau virinti. Ale čia vėl nabalasis koją pakilo. Valdžios agentai užuodė ant stryto garus, ir apstojo mano aužą. Turėjau suversti į toiletą visą šofą. Taigi pasakyk, Maikie, kaip man neverti?

—Man gaila tavęs, tėve, kad del savo kvailumo tu turi tiek daug kentėti. Bet imant iš kitos pusės, tavo vargai yra pasauliui reikalingi.

—Kaip tai, vaikie?...

—Gamtoje, tėve, yra toks jau įstatymas, kad viskas turi eiti gryn, tobuly. Todėl kas negali eiti kartu su progresu, tas turi išnykti. Pasiliekia tikslai tobuliausieji. Taip, tėve, gerinasi visos gyvųjų veislės, taip kyla ir pats žmogus. Kitaip sakant, gamta elgiasi taip, kaip geras ukininkas, kuris augindamas gyvulius pasirenka tik geresnius versius, o prastesnius papijauna. Žinoma, reikia gailėtis ir prasto versio, kada ukininkas jį papijauna: bet užtai pas toki ukininką išauga gražūs gyvuliai. Taip ir su žmonėmis, tėve: netikusius gyvenimus papijauna, taip kaip ukininkas savo versius, o geresnieji pasiliekia ir darosi geresnė visa žmonija.

—Tai ką tu nori tuo pasakyti, Maikie? Ar tu ir mane lygini prie tų netikusių versijų?

—Taip, tėve. Tu esi prisitęsęs prie senovės burtų, negali suprasti naujos gadyinės lvasios, maišaisi progresui do kojų, ir užtai gyvenimo peilis tave papijauna — papijauna, kaip tas ukininkas savo versius. Nors man tavęs gaila, bet kai gyvenimas tave užbaigs, tai kitiems bus len-

gviau. Pasenę ir užsispyrę tavo papročiai netrukdy niekam progresui.

—Tai ir tu, Maikie, prieš mane? Tai jau ne prieš gerą. Tai jau ženklas, kad Sudna Diena nebetoli. Šventas Ciprijonas sakydamas rojuje pamokslą aiškiai pasakė, kad prieš svieto pabaigą ant žemės bus didžiausi sumišimai ir vaikai sukils prieš savo tėvus. O dabar jau taip ir yra. Melskis, Maikie, kad panelė švenčiausia išsibėgtų tavo dušią, o aš eisiu spaviedinį atlikti.

—Tu, tėve, gali ruošti mirti, nes tau pasaulio pabaiga ištikro jau nebetoli. Man gi nėra ko rupintis, nes mano gyvenimas tik prasideda.

Ceslovas Sasnauskas.

Geriausias lietuvių kompozitorius.

Sausio 5 d. šmet sukako 20 metų kaip mirė lietuvių kompozitorius Ceslovas Sasnauskas. Lietuvoje šitos sukaktuvės buvo paminėtos, o Amerikoje mažai kas ir žino apie velionį. Taigi bus ne pro šalį bent keletą žodžių apie jį pasakyti.

Sasnauskas gimė Kapčiamiesty, Dzūkijoje, 19 liepos, 1868 metais. Jo tėvas buvo vargonininkas, ir nuo jo Ceslovas gavo muzikos pradžių. Kadangi tėvas gabiam savo sūnui neilgą laiką tegalėjo būti mokytoju, tai jauna Ceslova pasiuntė lavintis į Naumiestį, pas žymų tuomet vargonininką Risauską. Vėliau, Ceslovas turėdamas 16 metų amžių, jau vargonininkauja Gražiškuose, iš kur vyksta Kaunan pasimokinti vargonų technikos ir vėliau užima vargonininko vietą Vilkauskėje, kur išbūna keletą metų.

Ar tai pats likimas, ar aplinkybės taip susidėjo, kad velionis, būdamas, matyt, aukštos ambicijos žmogus, susipyksta su kunigais ir matydamas, kaip kunigai skriaudžia vargonininkus, meta vargonininkystę ir pereina tarnauti pasto žinybon. Apie tai Vilkauskiečiai štai ką pasakoja: Matydamas Ceslovas, tuomet jau 20 metų jaunikaitis, kad su kunigais nesugyvens, vieną gražią dieną išparduoda visus savo daiktus, nupērka

baikutę alaus, pastato savo bute ant lango (stalas buvo parduotas), pakviečia kunigus į svečius, o pastariejiems susirinkus, pakelia patlą, suduoda delnu į kuno dalį sakydamas: "prašau dvasiškių tėvėlių pasivašinti: dovanokite, kad negaliu jūs tinkamai priimti, o dabar — pabučiuokit man čionai ir sudie!" — Nuo to laiko, jo Vilkauskėje niekas nematė. Be to, jis perejo pasto žinybon ir tam, kad pasiiluosavus iš kariumenės. Vėliau matome jį Dvinske vargonininku. Apie 1891 metus Ceslovas vyksta Petrapilin, matyti, norėdamas mokintis. Ten gauna prie šv. Kotrinės bažnyčios raštininko vietą su alga 30 rublių mėnesiui ir skursdamas — vargdamas, pradeda lankyti konservatorijos dainavimo skyrių. Vėliau prie tos bažnyčios užima vargonininko vietą, geriausią tuomet visoje Rusijoje, kur vargonininkauja ligi mirties. Čia bebūdamas, baigia konservatoriją: apvažinėja žymiuosius Europos muzikos centrus studijų reikalais, be to, baigia Petrapilio Archidologijos Institutą.

Ceslovas Sasnauskas pasižymėjo kaip doctor cantus: už dainavimą bei giedojimą ir jo mokėjimą yra apdovanotas keliais garbės ženklais. Jis parašė "Lietuvišką Muziką", viso 14 sąsiuvinų, kuriems lygių lig šiolei musų muzikos literaturoje nėra. Kas nebuvo sužavėtas "Kur bėga Šešupė", "Karvelėliu", "Siuntė mane motinėle", "Tu, mano motinėle", "Užmigo žemė" ir tt. arba jo parašytais himnais?

Tie koncertiniai chorams kuriniai niekuomet neiseis iš masų depertuaro. Jo "Kur bėga Šešupė" yra taip prasiplatinusi, kaip nė viena kita kompozicija. Ją visa Lietuva dainuoja!

J. Kyburiskis.

ANGLIJOS LORDAI UŽ GIMDYMO KONTROLĘ.

Lordų butas Anglijos parlamente pasakė už vykinimą gimdyimo kontrolės Anglijoje. Jis priėmė 57 balsais prieš 44 lordo Buckmasterio rezoliuciją, kuri prašo, kad valdžia leistų visuomenės labo komitetams duoti išteklėjusioms moterims patarimų, kaip apsaugoti nuo didelių šeimynų.

Anglijos policija areštuoja streiklerį.

TRIVEIKSMĖ
TRAGEDIJA

PLĖSIKAI

PARAŠĖ
V. VITALIS.

(Tąsa).

SCENA IV.

(Tie patys be Lamošius.)

DAINORA:—Ar jūs matote, kad musų vadas šiandien labai šiurkštus. Jis retai toks esti.

ZALAITIS:—Turbūt sugalvojo ką tai nepaprasto, todėl ir didžiuojasi.

DAINORA:—Ir aš taip manau.

SCENA V.

(Tie patys, Rupinskas ir Jakonis.)

RUPINSKAS (Pirma įeidamas):—Labas, vyrai!

DAINORA:—Labas, labas! (Visi sveikinasi.)

JAKONIS:—O kurgi musų Lamošius?

ZALAITIS:—Jis tuoj ateis. Išėjo užkandus atnešti.

DAINORA:—Tai sėskit, vyrai, ir laukit pirties.

JAKONIS:—Kokios pirties?

DAINORA:—Tuoju pamatysite patys.

JAKONIS:—Nebuk kvailas, jei pradėjai, tai ir sakyk! Velnias tu mus erzini.

DAINORA:—Aš tik juokauju, viskas bus gerai.

SCENA VI.

(Tie patys ir Lamošius.)

LAMOŠIUS:—O-ho! Kai ant valgio, tai visi ir tinginiai susirinko.

RUPINSKAS:—Ar jau mus taip vadini, Lamošiau?

LAMOŠIUS:—Manote, kad ką kitą. Žinoma, kad jus.

JAKONIS:—Mes, rodos, ligšiol nebuvo tokiais.

LAMOŠIUS (piktai):—Gana jau tų plepalų: sėskitės ir valgykite. (Deda duoną ir bliudą mėsos ant stalo ir išeina į virtuvę).

SCENA VII.

(Tie patys be Lamošius.)

RUPINSKAS:—Kas per velnias pasidarė musų Lamošiu! Niekuomet jis toks nebuvo, kaip šiandien.

ZALAITIS:—Turėkite, vyrai, kantrybę, man rodos, kad jisai turi sugalvojęs geras planus grobiui pagrobti, todėl taip ir didžiuojasi.

RUPINSKAS:—Gali būti ir tiesa.

SCENA VIII.

(Tie patys ir Lamošius.)

LAMOŠIUS (pasididžiuodamas):—Na, vyrai, gana niekus tauzijus. Dabar tiktai valgykite ir klausykite, ką aš pasakysiu.

VISI KARTU:—Valio, musų vadas, valio!

LAMOŠIUS:—Dabar išgersime po burnelę. (Visi pilasi).

ZALAITIS (pakėlęs stiklinę):—Už vado sveikatą!

VISI:—Valio musų vadas! (Geria).

JAKONIS:—Dabar ištempkime ausis ir klausykime, ką pasakys musų vadas.

LAMOŠIUS:—Dar ne. Pirmą išgersime už visų sveikatą, tuomet aš pradėsiu pasakoti.

DAINORA:—Sutinkam su vado pasiulymu. (Visi prisipila).

LAMOŠIUS (iškėlęs stiklą):—Už visų sveikatą! (Geria visi). Valio musų kompanija!

VISI:—Valio, valio!

ZALAITIS:—Dabar, Lamošiau, papasakokite, ką jūs ten norėjote pranešti.

LAMOŠIUS:—Tuoju. Bet dar išgerkime po stiklą už tai, kad viskas nueitų laimingai, apie ką aš jums papasakosiu.

VISI:—Butinai turime už tai išgerti. (Prisipylę ir iškėlę stiklus):—Valio musų vado mintis, valio! (Geria).

LAMOŠIUS:—O dabar, tai kas kita. Trejetą stiklinių ištūstines, galėsiu papasakoti visus savo planus.

RUPINSKAS:—Prašom, prašom!

LAMOŠIUS (pradeda):—Visiems jums gerai yra žinoma, koks gudrus dvarponis Sakalauskas. Visokiais būdais mes stengėmės jį apiplėsti, bet iki šiolei nieko negalėjome jam padaryti. Dabar sugalvojau dar vieną ir paskutinį būdą, apie kurį jums ir pasakysiu. Mat, dalykas toks (visi klausio): vienas iš musų tarpo apsiirengsime ameriko-

nu (lietuvių grįžusių iš Amerikos), o kitas tą amerikoną vešime. Taip prisirengus reikės važiuoti į Sakalausko dvarą. Nuvažiaus jį dvarą, apsiirengsime amerikono turės užėiti pas poną ir taip nudaugti, kad vežėjo arklys pailso ir nebegali toliau vežti. Ir tuomet neva kitokios išeities neturint, prašyti dvarponį Sakalauską, kad jis pavelytų palikti pas jį vieną skrynį. Į tą skrynį turėsime vienas atsigulti ir taip jį bus užrakinta, kad reikalui esant, būtų galima iš vidaus atsirakinti ir išlįsti. Jeigu tasai dvarponis pavels pas save skrynį palikti, tai skrynioj pasislėpusis turės apie vidurnaktį atsargiai išlįsti, nužudyti poną ir jo šeimyną ir išbėgti į lauką švilpuku sušvilpti. Kiti turėsime netoliese dvaro pasislėpti ir laukti sutarto ženklo. Išgirdę švilpuką, turėsime kuogreičiausiai bėgti į reikiamą vietą... Ir tokiu būdu, aš manau, kad tikrai pasiseks mums padaryti tas, ko senai norėjome. Ar supratote dabar?

VISI:—Supratome.

ZALAITIS:—Dar kartą turime išgerti už gudrųjį savo vadą.

DAINORA:—Butinai, butinai. (Visi pilasi).

VISI (pakėlę stiklus):—Valio musų vadas! (Geria).

LAMOŠIUS (išgėręs):—Valio musų kompanija! Dabar sudainuokime, vyrai, ir pradėsime ruošti ir darbą, nes visa, ką aš pasakojau, turės įvykti šią naktį. Tad pradėkime!

Visi dainuoja (be jokios tvarkos):
Musų darbas sunkus, nes dirbam patamsy, Užtai dieną miegam ir krapštom pakaušį. Kas mus peikia, nežino, jog gudrus esam, Ką pagriebę rankon, tuoj skutam ir pešam. Mes laimingi esam, jei kas mums papuola, Nors už tai drožiam ir kaktą su kuoliu.

LAMOŠIUS (ranką pakėlęs):—Užtenka, vyrai! Užtenka. Dabar turime nuspręsti, kas taps iš musų amerikonu, kas vežėju, kas pasislėps į skrynį ir taip toliau.

ZALAITIS:—Aš manau, visą tą darbą, kas ką turės nuveikti, pavesime savo vadui. Ar sutinkat?

VISI:—Sutinkam, sutinkam.

LAMOŠIUS:—Jeigu jūs man vienam pavadat, tai aš greitai atliksiu savo pareigą ir paskirstysiu taip: į skrynį pasislėpsiu aš pats, nes tai yra sunkiausias ir pavojingiausias darbas; amerikonu skiriu Jakonį, nes jis iš išvaizdos panašus į amerikoną; vežėju — Miliuką. Sutinkat visi?

VISI:—Sutinkam.

LAMOŠIUS:—Jei taip, tai tu, Rupinska, eik į sargybos vietą ir žiurėk, kad kas nereikalingas neatėitų, o mes pradėsime ruošti. Miliukas ir Dainora eikite su manim atnešti iš slaptos sklepo skrynį, kurią anuokart iš amerikono atėmėm. (Išeina).

SCENA IX.

(Zalaitis ir Jakonis.)

ZALAITIS:—Ištikrųjų musų Lamošius nepaprastai sumanus. Mes butum ir pastipę ir tai nei vienam nebutų atėjusi į galvą tokia mintis, o jis vis tiktai sugalvojo. Toksai vadas, tai bent ko vertas. (Pilasi degtinę ir geria).

JAKONIS:—Tai tiesa. Tokių sumanių žmonių mažai yra. Bet kitaip jisai ir vado nebutų.

ZALAITIS:—Tau šiandien ir smagu, nes tenka garbės amerikonu būti.

JAKONIS (valgydamas):—Na matai. Dar ir pajaukia. Aš sutinku ne del smagumo, bet del visų gerovės. Gal ne tiesa?

ZALAITIS:—Tą gerovę mes ir visi turėsime kelti.

JAKONIS:—Tai visiems bus lygus ir smagumas.

ZALAITIS:—Visiems, tai visiems, bet pajaukauti galima.

JAKONIS (rimtai):—Laikas juoktis, laikas dirbti, todėl žinok, kada kas veikti.

ZALAITIS:—Eik sau su savo pamokslais. Aš geriau tave žinau, ir kaip man reikia, taip ir darau.

(Bus daugiau.)

